

Alkoholpolitisk plan
for Tynset kommune
2017-2020

Innholdsfortegnelse

Innhold

1. Lovhjemmel og formål	2
2. Serveringsbevilling	3
3. Alminnelig salgsbevilling	3
4. Alminnelig skjenkebevilling	4
5. Skjenkebevilling for enkeltanledning	6
6. Ambulerende skjenkebevilling	6
7. Utvidelse av bevilling for en enkelt anledning	8
8. Innhenting av skatteattester.....	8
9. Kontroll av bevillinger.....	8
10. Bevillingsgebyrer	9
11. Inndragning av salgs- og skjenkebevillinger.....	9
12. Ansvarlig for evaluering og rullering av denne planen.....	10

1. Lovhjemmel og formål

Kommunene er gjennom Lov om omsetning av alkoholholdig drikk m.v. (Alkoholloven) pålagt å ha en alkoholpolitisk handlingsplan (§1-7). Denne planen er en delplan under kommunens Psykiatri- og rusplan, som er under revidering. Øvrige rusforebyggende tiltak skal nedfelles i Psykiatri- og rusplan 2017-2020. Det første målet i denne planen vil være: **Gi rusmiddelpolitikken og rus/psykisk helsearbeid et tydeligere folkehelseperspektiv med fokus på forebygging.**

Alkoholloven setter rammene for hvordan alkoholpolitikken skal styres og praktiseres. Kommunen er tillagt et betydelig ansvar for å utforme den lokale alkoholpolitikken. Det handler både om holdninger, og å ”stenge kranene”. Forskning påviser tydelig sammenheng mellom det samlede alkoholforbruket i befolkningen, og det totale skadeomfanget på helsa. Likeledes er det sammenheng mellom det samlede konsumet og antallet storkonsumenter. Våre myndigheter har en målsetting om å redusere totalforbruket av alkohol. Et vesentlig tiltak for å oppnå dette, er å begrense tilgjengeligheten. Folkehelseperspektivet tar innover seg at det eksisterer flere risikoutsatte grupper, som kommunen må ha et spesielt blikk på. For eksempel ungdom. Kommunen har som målsetting å redusere de samfunnsmessige og individuelle kostnadene forårsaket av alkoholbruk gjennom å redusere forbruket av alkoholvarer. Bla via bevillingssystemet.

Informasjon om kommunens bevillinger er utarbeidet. Kortfattet info ligger ute på kommunens hjemmeside.

Det skilles mellom 5 typer søknad:

- Alminnelig salgsbevilling
- Alminnelig skjenkebevilling
- Skjenkebevilling for enkeltanledning
- Ambulerende skjenkebevilling
- Utvidelse av bevilling for en enkelt anledning

Vedtaksmyndigheten for faste bevillinger ligger hos Kommunestyret. Servicetorget informerer om krav til gjennomført E-læringskurs i «Ansvarlig Vertskap» dersom søknaden skal godkjennes. Avdelingsleder i psykiatri- og rustjenesten og lensmann er høringsinstans (det som betegnes ”sosialtjenesten” i Alkoholloven). Vedtaksmyndigheten for enkeltanledninger og ambulerende bevillinger er delegert fra rådmannen til Servicetorget. Her skal Lensmann og Avdelingsleder i Psykiatri- og rustjenesten høres.

2. Serveringsbevilling

Hjemmel i [Serveringsloven](#)

Sentrale krav i forhold til lov og forskrift :

Bevilling gis som delegert vedtak (administrativ behandling). Fylkesmannen i Hedmark er klageinstans. Det er krav om at alle etableringer som serverer mat i nærings sammenheng til fortæring på stedet skal ha serveringsbevilling. (Ikke krav for idrettslag, ideelle formål mv. fordi det ikke er næringsdrift). Bevillingen er ikke tidsbegrenset, men den bortfaller hvis driften innstilles for ett år eller mer.

Det skal oppgis daglig leder/ansvarlig for bevillingen, jf. § 4. Daglig leder skal være myndig. Daglig leder skal ha avlagt etablererprøve, jf. § 5. Bevillingshaver plikter selv å melde endring (§ 14). Søknad skal sendes på høring til lensmannen og Avdelingsleder i Psykiatri- og rustjenesten. Det kan også (i praksis gjøres det alltid) innhentes opplysninger fra andre (skatteinnkrever mv.), jf. § 9. Om innhenting av skatteattester, se kapittel 7 i denne plan. Bevilling skal gis dersom det ikke er spesielle forhold som taler mot, jf. § 3. (Lite rom for skjønnsmessig vurdering.)

Kopi av serveringsbevillinger som grunnlag for kontroll, sendes kontrollorganet, Lensmannen, Avdelingsleder i Psykiatri- og rustjenesten og Mattilsynet. Det betales ikke gebyr for serveringsbevilling.

3. Alminnelig salgsbevilling

Hjemmel i [Alkoholloven](#) og [Forskrift om omsetning av alkoholholdig drikk mv](#)

Sentrale krav i forhold til lov og forskrift :

Bevillingssak skal vedtas i Kommunestyret, jfr § 1-7. Fylkesmannen er klageinstans. Alminnelig salgsbevilling gis for perioder på 4 år. Bevillingsperioden følger kommunestyreperioden med 4 år av gangen, og opphører senest 30.juni året etter at nytt kommunestyre tiltrer. Jfr § 1-6. I januar samme år som bevillingen går ut, sendes søknadsskjema for fornyelse og informasjon om saksgangen til de som har alminnelig bevilling. Som hovedregel ønsker kommunen at styrer og stedfortreder ved søknad om alminnelig salgsbevilling skal være bosatt i regionen.

Kommunestyret kan gi bevilling for salg av alkoholholdig drikk, gruppe 1 (høyst 4,7 volumprosent). Jfr §3-7. Det skal oppgis bevillingshaver (firma, eier), styrer for bevillingen, og stedfortreder. Styrer og stedfortreder skal være fylt 20 år, ha avlagt kunnskapsprøve (Alkoholforskriften §5-1), og styrer og stedfortreder må ha utvist uklanderligandel ift alkohollovgivningen og annen lovgivning som har sammenheng med lovens formål. Jfr §1-7b. Krav til salgsstedet om internkontroll i henhold til loven jfr §1-9 og forskriften kap 8. Søknad skal sendes på høring til Avdelingsleder i psykiatri- og rustjenesten og lensmannen. Jfr §1-7. Det kan innhentes skatteattest for eier(e), styrer og stedfortreder. Jfr §1-7 . Salgstidspunkt i søknaden sjekkes mot lovbestemte begrensninger, jfr § 3-7 :

Generelle salgstider	Kl 08.00-18.00 Kommunestyret kan innskrenke eller utvide (til maks 20.00)
Før søndag og helligdag (Minus dagen før Kr. Himmelfartsdag)	Kl 08.00-15.00 Kommunestyret kan innskrenke eller utvide (til maks 18.00)
Forbudt med salg	Søndag og helligdag 1. og 17.mai
Annet	Det kan bestemmes at salg ikke skal finne sted til bestemte tider på dagen eller på bestemte ukedager.

Vilkår, jfr Alkoholoven § 3-2 :

- Styrer og stedfortreder skal ha gjennomgått E-læringskurset «Ansvarlig Vertskap». Dette må stå i vedtaket. Se for øvrig <http://ansvarligvertskap.helsedirektoratet.no> .

Kommunens skjønnsmessig vurdering, jfr § 1-7a, skal bygge på følgende :

- Målsettinger i Psykiatri- og rusplan
- Begrense alkoholtilgjengeligheten ved å vurdere om salgstid skal innskrenkes, jfr § 3-7
- Ordensmessige og trafikale forhold
- Antall salgssteder
- Salgsstedets beliggenhet
- Bevillingssøkers og andre sentrale personers egnethet
- Næringspolitiske hensyn

Annen administrativ praksis :

Kontrollutvalget (som velges av nytt kommunestyre hvert 4.år) kalles inn ved behov. Kopi av alle vedtak sendes Avdelingsleder i Psykiatri- og rustjenesten og Lensmannen.

Skatteoppkreveren i Tynset skal ha kopi av alle *alminnelige* salgsbevillinger. Det skal betales gebyr for alle salgsbevillinger, se kap 10 i denne plan (Alkoholforskriften § 6-2).

I vedtaket skal det stilles krav om innsending av omsetningsoppgave, og det skal sendes regning på avgiften ut fra satser i Alkoholforskriften. Avgift skal betales forskuddsvis utfra forventet omsetning, og avregnes året etter på bakgrunn av oppgaven. Nyetableringer betaler normalt minimumssatser. Ved ny bevilling sendes normalt regning på forskudd for inneværende år med en gang bevilling er gitt.

4. Alminnelig skjenkebevilling

Hjemmel i [Alkoholoven](#) og [Forskrift om omsetning av alkoholholdig drikk mv](#)

Sentrale krav i forhold til lov og forskrift :

Bevillingssak skal vedtas i Kommunestyret, jfr § 1-7. Fylkesmannen i Hedmark er klageinstans. Alminnelig skjenkebevilling gis for perioder på 4 år. Bevillings-perioden følger kommunestyreperioden med 4 år av gangen, og opphører senest 30.juni året etter at nytt kommunestyre tiltrer. Jfr § 1-6, 1.ledd. I januar samme år som bevillingen går ut, sendes

søknadsskjema for fornyelse og informasjon om saksgangen til de som har alminnelig bevilling. Såfremt kommunestyret bestemmer at det skal søkes som før.

Det skal oppgis bevillingshaver (firma, eier), styrer for bevillingen, og stedfortreder. Styrer og stedfortreder skal være fylt 20 år, ha avlagt kunnskapsprøve (Alkoholforskriften §5-1), og styrer og stedfortreder må ha utvist uklanderlig vandel ift alkohollovgivningen og annen lovgivning som har sammenheng med lovens formål. Jfr § 1-7b. Skjenkestedet må ha internkontroll, jfr §1-9 og forskriften § kap 8. Søknad skal sendes på høring til Avdelingsleder i Psykiatri- og rustjenesten og Lensmannen. Jfr §1-7. Det kan innhentes skatteattest for eier(e), styrer og stedfortreder. Jfr §1-7.

Skjenketidspunkt i søknaden sjekkes mot lovbestemte og andre tidsbegrensninger, jfr §4-4 :

	<u>Gruppe 1</u> (over 2,5 og høyst 4,7 volumprosent)	<u>Gruppe 3</u> (over 22 og høyst 60 volumprosent)
	<u>Gruppe 2</u> (over 4,7 og høyst 22 volumprosent)	
Generelle skjenketider	Kl 08.00-01.00 (Jfr §4-4, og forskrift §1-1) Kommunestyret kan utvide til kl 06.00-03.00.	Kl 13.00-24.00 (Jfr §4-4, og forskrift §1-1) Kommunestyret kan utvide til kl 13.00-03.00.

Tynset kommune har vedtatt **maks skjenketid til kl 02.00 for alle grupper.**

Vilkår, jfr Alkoholoven § 4-3 :

- Styrer og stedfortreder skal ha gjennomgått E-læringskurset «Ansvarlig Vertskap». Dette må stå i vedtaket. Se for øvrig <http://ansvarligvertskap.helsedirektoratet.no>
- Serveringsbevilling kreves før søker kan få alminnelig skjenkebevilling.

Kommunens skjønnsmessige vurdering, jfr § 1-7a, skal bygge på følgende :

- Målsettinger i kommunal Psykiatri- og rusplan
- Begrense alkoholtilgjengeligheten ved å vurdere om skjenketid skal innskrenkes, jfr §4-4
- Stedets konsept, herunder eventuelle målgrupper
- Ordensmessige og trafikale forhold
- Salgsstedets beliggenhet og størrelse
- Bevillingssøkers og andre sentrale personers egnethet
- Næringspolitiske hensyn

Annen administrativ praksis :

Kontrollutvalget kalles inn ved behov. Kopi av vedtak sendes Avdelingsleder i Psykiatri- og rustjenesten og Lensmannen. Skatteoppkreveren i Tynset skal ha kopi av alle *alminnelige* skjenkebevillinger. Det betales gebyr for bevillingen. Se kap 10 i denne plan.

I vedtaket skal det stilles krav om innsending av omsetningsoppgave, og det skal sendes regning på avgiften ut fra satser i Alkoholforskriften. Avgift skal betales forskuddsvis utfra forventet omsetning, og avregnes året etter på bakgrunn av oppgaven. Nyetableringer betaler normalt minimumssatser. Ved ny bevilling sendes normalt regning på forskudd for inneværende år med en gang bevilling er gitt.

5. Skjenkebevilling for enkeltanledning

Hjemmel i [Alkoholloven](#) og [Forskrift om omsetning av alkoholholdig drikk mv](#)

Sentrale krav i forhold til lov og forskrift :

Delegert vedtak (administrativ behandling), jfr kommunens delegasjonsreglement. Klageinstans er Fylkesmannen i Hedmark. Det skal søkes bevilling, § 1-6. Det er ikke krav til kunnskapsprøve, jfr § 1-7c. Krav om at styrer, og eventuell stedfortreder, som må være fylt 20 år, jfr §1-7c, og må ha utvist uklanderligandel ift alkohollovgivningen og annen lovgivning som har sammenheng med lovens formål. Jfr §1-7b. Jfr §1-7. Det kan innhentes skatteattest for styrer og eventuell stedfortreder. Jfr §1-7. Søknaden må sendes senest to uker før arrangementet skal finne sted.

Vilkår, jfr Alkoholloven § 4-3 :

- Ved idrettsarrangementer og arrangement rettet mot barn og unge under 18 år skal alkoholserving foregå i en tydelig avgrenset sone.
- I kombinerte anlegg for skole og andre formål, kan bevilling gis når disse anleggene blir knyttet til kulturelle og sosiale formål utenom skoletid. Det gis ikke anledning til å servere alkohol i skoletida.
- Kopi av søknad, samt vedtaket sendes til Lensmannen og Avdelingsleder i Psykiatri- og rustjenesten.

Kommunens skjønnsmessige vurdering, jfr § 1-7a, skal bygge på følgende :

- Målsettinger i kommunal Psykiatri- og rusplan
- Begrense alkoholtilgjengeligheten ved å vurdere om skjenketid skal innskrenkes, jfr §4-4
- Stedets konsept, herunder eventuelle målgrupper
- Ordensmessige og trafikale forhold
- Skjenkestedets beliggenhet og størrelse
- Antall skjenkesteder
- Bevillingssøkers og andre sentrale personers egnethet
- Næringspolitiske hensyn

Annen administrativ praksis :

Innhenting av skatteattest gjøres i praksis ikke med mindre det er skjellig grunn til å tro at søker er uskikket. Skjenkebevilling enkeltanledning gis til åpne arrangement hvor det omsettes alkohol mot betaling. Arrangementet kan strekke seg over flere dager, men normalt ikke over 3-5. Praksis har vært å gi bevilling dersom det ikke er *spesielle* forhold som taler mot.

Vedtaket skal presisere arrangørens ansvar for overskjenking og skjenking av mindreårige, samt gi klar avgrensning av skjenkeareal og skjenketid.

Det skal betales gebyr for bevillingen i henhold til Alkoholforskriften §6-2. Gebyret beregnes etter omsatt mengde alkoholholdig drikk. Se kap 10 i denne plan. Kommunestyrets vedtatte gebyrsatser (i budsjettvedtaket).

6. Ambulerende skjenkebevilling

Hjemmel i [Alkoholloven](#) og [Forskrift om omsetning av alkoholholdig drikk mv](#)

Krav ift lov og forskrift :

Kommunestyret kan vedta å gi en eller flere ambulerende bevillinger. Jfr §4-5. Ambulerende bevilling kan tildeles administrativt (delegert vedtak) for *en enkelt anledning til sluttet selskap. Dvs en sluttet krets av personlige inviterte gjester. Naturlig om arrangementet hadde vært holdt hjemme, men pga for eksempel størrelse ikke mulig. Ikke bevillingsplikt dersom det ikke kreves vederlag for alkoholen i selskapet.* Klageinstans er Fylkesmannen i Hedmark. Det skal søkes bevilling, § 1-6. Det er ikke krav til kunnskapsprøve, jfr § 1-7c. Krav om styrer, og eventuell stedfortreder, som må være fylt 20 år, jfr §1-7c, og må ha utvist uklanderligandel ift alkoholovgivningen og annen lovgivning som har sammenheng med lovens formål. Jfr §1-7b. Søknad skal ikke sendes på høring til Psykiatri- og rustjenesten og Lensmannen. Jfr §1-7. Det *kan* innhentes skatteattest for styrer og eventuell stedfortreder. Jfr §1-7. Praksis er at det ikke kreves stedfortreder, og at det ikke innhentes skatteattest uten at det foreligger særskilt grunn.

Vilkår, jfr Alkoholoven § 4-3 :

- Alkoholserving ved idrettsarrangementer og arrangement rettet mot barn og unge under 18 år skal foregå i en klart avgrenset sone.
- I kombinerte anlegg for skole og andre formål, kan bevilling gis når disse anleggene blir knyttet til kulturelle og sosiale formål utenom skoletid. Det gis ikke anledning til å servere alkohol i skoletida.

Annen administrativ praksis :

Ambulerende bevillinger må fornyes ved politisk behandling, slik som ved andre alminnelige bevillinger. Sak må fremmes fra administrasjonen. En ambulerende bevilling kan ikke benyttes på flere steder samtidig. Praksis er å gi bevilling dersom det ikke er *spesielle* forhold som taler mot. Vedtaket bør presisere arrangørens ansvar for overskjenking og skjenking av mindreårige, samt gi klar avgrensning av skjenkeareal og skjenketid. Det skal betales gebyr for bevillingen. Maksimalt gebyr for ambulerende bevilling er fastsatt i [Forskrift om omsetning av alkoholholdig drikk mv](#). Praksis er at maksimalsats følges.

7. Utvidelse av bevilling for en enkelt anledning

Hjemmel i [Alkoholloven](#) og [Forskrift om omsetning av alkoholholdig drikk mv](#) § 4-2.

Krav i forhold til loven :

Delegert vedtak (administrativ behandling). Klageinstans er Fylkesmannen i Hedmark. Eksisterende alminnelig skjenkebevilling kan utvides til også å gjelde utenfor skjenkelokalet. Jfr §4-2.

Annen administrativ praksis :

Det kan gjelde utvidet skjenketid, utvidet til gruppe 3 dersom man bare har gruppe 1 og 2 på alminnelig bevilling, utvidet areal (for eksempel utvendig terrasse). Skal arrangementet skje på annet sted, må det søkes om skjenkebevilling for enkeltanledning.

Praksis har vært å gi bevilling dersom det ikke er *spesielle* forhold som taler mot. Vedtaket bør presisere arrangørens ansvar for overskjenking og skjenking av mindreårige, samt gi klar avgrensning av skjenkeareal og skjenketid. Nytt gebyr betales også for de som fra før har alminnelig skjenkebevilling, dersom de søker om skjenking på annet sted.

8. Innhenting av skatteattester

Når firma (aksjeselskap eller personlig eid firma) søker om alminnelig-, salgs- og skjenkebevilling, skal det innhentes skatteattest for firmaet. Det skal dessuten innhentes for bevillingssøker dersom dette er en person, og det skal innhentes for styrer og stedfortreder for bevillingen. For serveringsbevillingen skal det innhentes for daglig leder. Dersom søker er et firma skal det også innhentes for personer som ”eier en vesentlig del” eller som ”har vesentlig innflytelse” på firmaet. Dette gjelder også i AS’er. (Jfr. Alkoholloven §1-7b)

Når firma eller person er registrert (bosatt) i Tynset sendes forespørsel til skatteoppkreveren her. Hvis det gjelder utenbygdsboende eller firma registrert i andre kommuner skal forespørselen sendes skattost@skatteetaten.no.

9. Kontroll av bevillinger

Kommunen har ansvar for å kontrollere utøvelsen av kommunale bevillinger til salg og skjenking av alkohol (Alkoholforskriften §9-1). Det skal være minst 2 kontrollører (§ 9-5). Kontrollen skal særlig omfatte salgs- og skjenketider, aldersgrensebestemmelser og at det ikke selges eller skjenkes til personer som er åpenbart påvirket. Kommunen skal engasjere kontrollører som skal foreta uanmeldte kontroller minimum tre ganger per år av alle faste salgs- og skjenkesteder i kommunen.

Ivaretas bl.a. ved at Tynset kommune har løpende avtale med kontrollør om kontroll av salgs- og skjenkebevillinger, og av røykeloven. Kontrollrapporter tilsendes kommunen, som sørger for å følge opp eventuelle avvik. Avdelingsleder for psykiatri- og rustjenesten skal ha melding om alle avvik som rapporteres under kontroll, og om tiltak eller sanksjoner som iverksettes. Kontrollør skal ha kopi av alle vedtak om bevillinger. Det samme skal Lensmannen på Tynset og avdelingsleder i Psykiatri- og rustjenesten.. Skatteetaten (skatteoppkreveren i Tynset) skal ha kopi av alle *alminnelige* salgs- og skjenkebevillinger.

10. Bevillingsgebyrer

I henhold til Alkoholforskriften § 6-1 skal det betales bevillingsgebyr for salgsbevilling og skjenkebevilling. Gebyret fastsettes for et år av gangen for hver enkelt bevilling på grunnlag av forventet omsatt mengde. Gebyret skal betales etter gjeldende satser (Alkoholforskriften §6-2):

11. Inndragning av salgs- og skjenkebevillinger

Overtredelse av lov, forskrift eller vilkår for bevillingen kan gi grunnlag for sanksjoner. Mindre alvorlige overtredelser kan gi grunnlag for advarsel, gjentakelse eller alvorlige overtredelser kan medføre inndragning av bevilling for kortere eller lengre tid, jf. Alk.l. § 1-8. Grove overtredelser kan også medføre politianmeldelse, jf. Alk.l § 10-1.

Bestemmelser om prikktildeling og inndragning (Alkoholforskriften kap. 10):

Nytt fra 2016 er innføring av bestemmelsene om prikktildeling. Prikktildeling og inndragning i § 10-2 til § 10-6 gjelder der kontroll gjennomført i henhold til kapittel 9 i forskriften eller rapport fra andre myndigheter, avdekker at innehaver av kommunal salgs- eller skjenkebevilling ikke har oppfylt sine plikter etter alkoholloven, bestemmelser gitt i medhold av alkoholloven, bestemmelser i lov eller i medhold av lov som har sammenheng med alkohollovens formål, eller plikter som følger av vilkår i bevillingsvedtaket.

Ved overtredelser som nevnt i forskriftens § 10-3 skal kommunen tildele bevillingshaver et bestemt antall prikker. Likeartede brudd avdekket ved samme kontroll skal anses som ett enkelt brudd.

Dersom bevillingshaver i løpet av en periode på to år er tildelt til sammen 12 prikker, skal kommunestyret inndra bevillingen for et tidsrom på én uke. Dersom det i løpet av toårsperioden blir tildelt flere enn 12 prikker skal kommunestyret øke lengden på inndragningen tilsvarende.

Akoholforskriften § 10-3:

Følgende overtredelser fører til tildeling av åtte prikker:

- salg, utlevering eller skjenking til person som er under 18 år.
- brudd på bistanbsplikten.
- brudd på kravet om forsvarlig drift.
- hindring av kommunal kontroll.

Følgende overtredelser fører til tildeling av fire prikker:

- salg og utlevering til person som er åpenbart påvirket av rusmidler, skjenking til person som er eller må antas å bli åpenbart påvirket av rusmidler.
- brudd på salgs-, utleverings- og skjenketidsbestemmelsene.
- skjenking av alkoholholdig drikk gruppe 3 til person på 18 eller 19 år
- brudd på alderskravet til den som selger, utleverer eller skjenker alkoholholdig drikk

Følgende overtredelser fører til tildeling av to prikker:

- det gis adgang til lokalet til person som er åpenbart påvirket av rusmidler, eller bevillingshaver sørger ikke for at person som er åpenbart påvirket av rusmidler forlater stedet
- mangler ved bevillingshavers internkontroll
- manglende levering av omsetningsoppgave innen kommunens frist
- manglende betaling av bevillingsgebyr innen kommunens frist
- brudd på krav om styrer og stedfortreder
- gjentatt narkotikaomsetning på skjenkestedet
- gjentatt diskriminering

Følgende overtredelser fører til tildeling av én prikk:

- brudd på kravet om alkoholfrie alternativer
- brudd på regler om skjenkemengde
- konsum av medbrakt alkoholholdig drikk
- gjester medtar alkohol ut av lokalet
- brudd på krav om plassering av alkoholholdig drikk på salgssted
- brudd på vilkår i bevillingsvedtaket
- brudd på reklameforbudet

12. Ansvarlig for evaluering og rullering av denne planen

Rutinen evalueres og rulleres i forbindelse med evaluering og rullering av kommunens Psykiatri- og rusplan. Helseleder tar initiativ til dette.